

Complexnummer: 491948

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 21
F 033 421 77 99
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

Villa Betty

Aantal complexonderdelen

3

Monumentnummers van complexonderdelen

491951, 491961, 491971

Woonplaats

Amsterdam

Gemeente

Amsterdam

Provincie

Noord-Holland

Hoofdadres van hoofdobject

Overtoom 241, 1054 HV Amsterdam

Complexomschrijving

Inleiding

Op een rechthoekig terrein tussen Overtoom en Vondelpark gelegen complex rondom 'villa Betty', bestaande uit een eclectische villa uit 1877-78 met verschillende stijlkamers uit 1900, koetshuis met koetsierswoning en poort in neo-Renaissance stijl uit 1900, en bijbehorende tuin-objecten uit het laatste kwart van de negentiende eeuw.

Complex-omschrijving

Het op een rechthoekig terrein tussen Overtoom en Vondelpark in twee fasen tot stand gekomen stedelijk VILLA-complex van Villa Betty bestaat uit de volgende complex-onderdelen: - de achter op het erf, dichtbij het Vondelpark, gesitueerde VILLA met drie bouwlagen en kapverdieping onder samenstel van uitstekende zakdeldaken met houtsnijwerk in eclectische stijl met invloeden van de chaletstijl vermoedelijk naar ontwerp van H.G. Koster uitgevoerd in opdracht van F.A. en P.H.F. Smithuysen in 1877-78; in 1900 villa Betty genaamd en van Jugendstil-interieur voorzien in opdracht van de nieuwe eigenaar E.A. Lehmann (Overtoom 241); - het langs de Overtoom aan de straatzijde gesitueerde KOETSHUIS met koetsierswoning en poort in neo-Renaissance-stijl uit 1900 (Overtoom 243-245); - de VOETBRUG over de tuinvijver met imitatie-boomstronk in kunststeen.

Zie voor verdere details de afzonderlijke object-omschrijvingen.

Waardering

In twee fasen tot stand gekomen stedelijk villa-complex met villa en bijbehorende interieur-onderdelen, voormalig koetshuis met koetsierswoning en poort, en bijbehorende tuin-objecten van algemeen belang wegens architectuur- en cultuurhistorische waarde; tevens van stedenbouwkundig belang vanwege de bijzondere situering aan het Vondelpark.

Monumentnummer*: 491951

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 19 oktober 1995
Kadaster deel/nr: 82881/51

Monumentnaam**

Villa Betty

Complexnummer

491948

Complexnaam

Villa Betty

Woonplaats*

Amsterdam

Gemeente*

Amsterdam

Provincie*

Noord-Holland

Straat*

Overtoom

Nr*

241

Toev.*

Postcode*

1054 HV

Woonplaats*

Amsterdam

Situering

Locatie

Kadastrale gemeente*

Amsterdam

Sectie*

U

Kad. object*

Appartement

Grondperceel

9556

Rijksmonumentomschrijving**

Inleiding

Nabij het Vondelpark aan de Overtoom gesitueerde VILLA, in eerste aanleg tot stand gekomen in 1877-78 in eclectische stijl met invloeden uit de chaletstijl, vermoedelijk naar ontwerp van H.G. Koster in opdracht van F.A. en P.H.F. Smithuysen. In 1896 kwam de villa in handen van E.A. Lehmann die in 1900 een nieuw, in diverse stijlen uitgevoerd interieur liet aanbrengen. Vanaf deze periode werd de villa bekend onder de naam 'Villa Betty', genoemd naar de vrouw van Lehmann, Betty von Hunteln.

N.B. In 1914 is de veranda aan de achtergevel vernieuwd door Jos Th.J. Cuypers in opdracht van E.A. Lehmann. In 1924-1925 is een nieuwe erkeruitbouw aan de achtergevel tot stand gekomen naar een ontwerp van D.F. Slothouwer. In 1940 is de torenafdekking gewijzigd door L. Paans.

Omschrijving

Op een samengestelde plattegrond opgetrokken bakstenen villa op een natuurstenen plint bestaande uit een parterre, bel-etage, bovenverdieping en een kapverdieping onder een combinatie van zwaar overstekende, bij de voet geknikte zadeldaken bedekt met leien en voorzien van rijk houtsnijwerk bij de windveren. De parterre is voorzien van bossering; tussen de bouwlagen een hardstenen cordonlijst. De uitkragende goot wordt gedragen door

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

houten korbelen.

De villa heeft aan de voorzijde (N) een grote hardstenen statietrap, van twee zijden in bogen opklimmend naar de hoofdingang in de risalerende middentravee. De leuningen van de trap bestaan uit kandelaberzuiltjes onder een dekplaat. Op de twee trapposten aan het begin van de trap een sierijzeren lantaarn. De entree bestaat uit een dubbele rechthoekige deur met twee rondboogvormige vensters achter sierijzeren traliwerk. Boven de entree een zadelvormige ijzeren luifel met glas in lood, smeedijzeren bekroning en smeedijzeren windveren en dakkammen, gedragen door eveneens smeedijzeren korbelen, alles zeer decoratief uitgevoerd. Vanuit de luifel een smeedijzeren hangende lantaarn met melkglas. Boven de ingangspartij het fries tussen bel-etage en bovenverdieping met de villa naam in zwarte kapitalen: 'VILLA BETTY'. Daarboven drie kleine gekoppelde vensters met rondboogvormige bovenlichten en in de puntvormige top een groot rondboogvenster. Het rechterdeel van de voorgevel is twee vensterassen breed en heeft op de parterre twee vierkante vensters, op de bel-etage en op de bovenverdieping twee naast elkaar gesitueerde T-vensters met natuursteenblokken in de strekken. Het linkerdeel van de voorgevel is één vensteras breed met een vierkant venster op de parterre en een dichtgemetselde vensteropening op de bel-etage. In de muur ter hoogte van de parterre een gevelsteen waarop staat vermeld:

Eerste steen gelegd door P.H.F.M. Smithuysen oud 2 jaren oktober 1877.

Beide zijtraveeën hebben in de kap een puntvormige dakkapel met overstekende daklijst.

De rechterzijde (W) bestaat uit twee traveeën. De smalle, risalerende linker travee heeft in de top van de puntgevel een rond venster met glas in lood. De rechter travee is twee vensterassen breed en heeft in het midden een vanaf de bel-etage omhoog lopende bakstenen steunbeer. Op de parterre twee vierkante vensters. Op de bel-etage twee houten erkers met glas in lood. Op de bovenverdieping twee houten balkons en in de kap twee gekoppelde door de daklijst brekende dakkapellen met overkragende puntdaken. De hoek met de achtergevel (Z) wordt gevormd door een op de bovenverdieping zeer smalle afgeschuinde hoektravee met bovenliggende dakkapel. De asymmetrische achtergevel heeft in de linker travee op de eerste verdieping een waranda met sierijzeren trap naar de tuin. De decoratief uitgevoerde borstwering van de waranda is eveneens van ijzer. Boven de waranda een in Jugendstil uitgevoerde ijzeren luifel met mat glas bedekt. De muren van de waranda zijn uitgevoerd in beton in bruutwerk. De risalerende travee heeft een vijfhoekige erker over parterre en bel-etage met bovenliggend balkon met ijzeren borstwering. Deze travee is voorzien van een puntdak met rijk uitgesneden windveren. Het rechterdeel van de achtergevel heeft over de parterre en bel-etage een houten erker met sierijzeren trap naar de tuin. Boven de erker een tot boven het dak omhooglopende vijfhoekige toren. De linker zijgevel (O) heeft in de risaliet een ronde erker over parterre en bel-etage. De teruggerooide travee is voorzien van een puntdak met rijk uitgesneden windveren waartussen een rond venster met glas in lood. In de hoek van deze travee een kwartronde arkel over de bel-etage met smal glas in lood venster. Daaronder een achteringang. Op de bel-etage een door de bovenverdieping brekend en vanaf de onderkant trapsgewijs omhoog lopend in drieën verdeeld glas in lood venster.

Alle gevels zijn verlevendigd door de toepassing van lichter getinte decoratieve bakstenen friezen, hoek- en sluitstenen en ander decoratief metselwerk. Het interieur bestaat uit verschillende neo-stijlen. Op de bel-etage bevindt zich een 'Hollandse' kamer, een Franse 'Louis XVI' kamer, een 'Arabische' kamer, een 'Chinees' kamer, een 'Engelse' kamer en een biljartkamer uitgevoerd in Jugendstil. Op de bovenverdieping bevindt zich een Empire kamer en een 'Mechelse' kamer.

Waardering

In eclectische trant met invloeden van de chaletstijl, Jugendstil en historische interieurstijlen van verschillende landen opgetrokken villa met bijbehorende interieur-onderdelen, hoofdonderdeel van het Villa Betty-complex, van algemeen belang vanwege architectuur- en cultuurhistorische waarde alsmede uit oogpunt van ontwikkeling van de interieurkunst; tevens van belang vanwege de markante situering in een royale tuin aan de rand van het Vondelpark.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Woonhuis(K)

Functie

Woonhuis

Monumentnummer*: 491961

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 19 oktober 1995
Kadaster deel/nr: 82880/192

Complexnummer

491948

Complexnaam

Villa Betty

*Woonplaats**

Amsterdam

*Gemeente**

Amsterdam

*Provincie**

Noord-Holland

*Straat**

Overtoom

*Nr**

243

*Toev.**

*Postcode**

1054 HW

*Woonplaats**

Amsterdam

Situering

Locatie

Oud-West

Overtoom

245

1054 HW

Amsterdam

Oud-West

*Kadastrale gemeente**

Amsterdam

*Sectie**

U

*Kad. object**

Appartement

Grondperceel

9556

*Rijksmonumentomschrijving***

Object-omschrijving

In opdracht van E.A. Lehmann langs de Overtoom aan de straatzijde in neo-Renaissance-stijl uit 1900 op een rechthoekige plattegrond in rode baksteen opgetrokken koetshuis met koetsierswoning en poort op een hardstenen plint bestaande uit twee verdiepingen onder een samenstel van schild- en zadeldaken bedekt met zwarte pannen. De vorstpannen zijn voorzien van een ijzeren siermotief. Onder de overstekende dakgoot een rondlopend boogfries. De risalerende traveeën en de door de dakgoot brekende dakkapellen zijn voorzien van trapgevels met dekplaten. Alle vensters zijn voorzien van boogvelden met tratering en hebben een roedenverdeling.

Het koetshuis met koetsierswoning bestaat uit een voorhuis met dwarskap met haaks daarop twee achterhuizen. Een bakstenen muur en een bijgebouwtje omsluiten een aan de zuidzijde gelegen binnenplaats. Het rechterachterhuis is voorzien van een dakruiter en dakkapellen. De gevels worden verlevendigd door de toepassing van gepleisterde aanzet-, sluit- en hoekstenen, speklagen, decoratief uitgevoerde muurankers en decoratief metselwerk.

Waardering

Voormalig koetshuis met koetsierswoning en poort van belang vanwege de architectuurhistorische en typologische waarde alsmede van belang als onderdeel van het Villa Betty-complex en de prominente situering langs de Overtoom in een royale satdstuin nabij het Vondelpark.

Hoofdcategorie

Handelsgebouwen, opslag- en transportgebouwen

Subcategorie

Opslag

Functie

Koetshuis (G)

Monumentnummer*: 491971

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 19 oktober 1995
Kadaster deel/nr: 82880/104

Complexnummer

491948

Complexnaam

Villa Betty

*Woonplaats**

Amsterdam

*Gemeente**

Amsterdam

*Provincie**

Noord-Holland

*Straat**

Overtoom

*Nr**

241

*Toev.**

*Postcode**

1054 HV

*Woonplaats**

Amsterdam

Situering

Bij

Locatie

Brug gel. in tuin nr.
241, Oud-West

*Kadastrale gemeente**

Amsterdam

*Sectie**

U

*Kad. object**

Appartement

Grondperceel

9556

*Rijksmonumentomschrijving***

Object-omschrijving

In de royale stadstuin van villa Betty gesitueerde VOETBRUG over de kleine tuinvijver met terzijde een imitatie-boomstronk, beide uitgevoerd in kunststeen en daterend uit het laatste kwart van de negentiende eeuw en deel uitmakend van het villa Betty-complex.

Waardering

Voetbrug met imitatie-boomstronk van belang als bijbehorend tuin-object bij het villa Betty-complex en de situering in de stadstuin nabij het Vondelpark.

Hoofdcategorie

Weg- en waterbouwkundige werken

Subcategorie

Brug(C)

Functie

Voetgangersbrug